

สำนักพิมพ์ มหาวชิราวุธ
กรุงเทพฯ อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

การวิเคราะห์องค์ประกอบความยึดมั่นผูกพันในกลุ่มงานการพยาบาล
โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออก

ปริศนา อัครชนพล

27 Oct 2551

286142

27 Oct 2551

27 Oct 2551

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ปรีศนา อัครชนพล ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

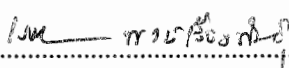

.....อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

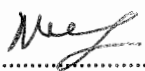

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู พงษ์เรืองพันธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

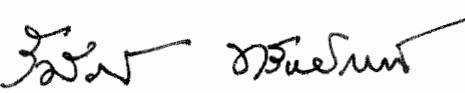

.....ประธาน
(ศาสตราจารย์ ดร.เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ ราชบัณฑิต)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.เรณู พงษ์เรืองพันธุ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พิสมัย หอมจำปา)

คณะพยาบาลศาสตรบัณฑิตให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.รัชนิกร ทรัพย์กรานนท์)

วันที่...22...เดือน...ตุลาคม...พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผศ.ดร.วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้สละเวลาทั้งในเวลาราชการและนอกเวลาราชการ กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง แก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาที่อาจารย์มอบให้ตลอดระยะเวลาดังกล่าวเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ศ.ดร.เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ ประธานสอบวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.เรณา พงษ์เรืองพันธุ์ และ ผศ.ดร.พิศมัย หอมจำปา คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไข และวิจารณ์ผลงาน ทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันต่างๆทุกท่านที่ได้เสียสละเวลาในการให้ข้อมูล โดยการสัมภาษณ์ ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบเครื่องมือ และให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ รวมทั้งท่านผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยและพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่อนุญาต และให้ความร่วมมือกรุณาเสียสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณ คุณแม่ปราณี รักษ์มณี ซึ่งเป็นผู้ที่ให้สติปัญญาและสิ่งที่ดีงานแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณครอบครัว และขอขอบคุณ คุณประยูรธ อัครชนพล ที่ได้ให้ความรักให้กำลังใจ ในด้านการศึกษาและการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จลงด้วยดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง อีกทั้งขอขอบคุณเพื่อนๆ ทุกท่านสำหรับน้ำใจไมตรี ความปรารถนาดีที่มีให้แก่ผู้วิจัยมาโดยตลอดจนสำเร็จการศึกษา

ปรีศนา อัครชนพล

49910171: สาขาวิชา: การบริหารการพยาบาล: พย.ม. (การบริหารการพยาบาล)

คำสำคัญ: ความยึดมั่นผูกพัน/ พยาบาลวิชาชีพ/ โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียง

ปรีศนา อัครชนพล: การวิเคราะห์องค์ประกอบความยึดมั่นผูกพันในกลุ่มงานการพยาบาล

โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียง (FACTOR ANALYSIS OF COMMITMENT IN NURSING DEPARTMENT OF COMMUNITY HOSPITALS AT EASTERN REGION OF THAILAND) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: วิจิตรพร หล่อสุวรรณกุล, กศ.ด., เรณา พงษ์เรืองพันธุ์, Ph.D., 150 หน้า. ปี พ.ศ. 2551.

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย เพื่อศึกษาองค์ประกอบความยึดมั่นผูกพันในกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียง และเพื่อศึกษาตัวบ่งชี้ที่อธิบายองค์ประกอบความยึดมั่นผูกพันในกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ พยาบาลวิชาชีพ จากโรงพยาบาลชุมชนในภาคตะวันออกเฉียง ประกอบด้วยพยาบาลประจำการและ ผู้บริหารที่ปฏิบัติงานทุกแผนกในโรงพยาบาลชุมชน เขตภาคตะวันออกเฉียง มีประสบการณ์การทำงานมา 5 ปี จำนวน 310 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามระดับการรับรู้เกี่ยวกับตัวบ่งชี้ ความยึดมั่นผูกพันในกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 7 ระดับ มีจำนวนข้อคำถามทั้งสิ้น 63 ข้อ แบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ และทดสอบความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเที่ยง .96 วิเคราะห์ข้อมูลโดยคำนวณหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ร้อยละ ของแบบสอบถามรายข้อ คำนวณค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวบ่งชี้ทั้ง 63 ตัว ได้เมทริกซ์สหสัมพันธ์ ขนาด 63 x 63 วิเคราะห์องค์ประกอบโดยวิธีองค์ประกอบหลัก (Principle Component Analysis) หมุนแกนแบบออร์โธโกนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีเวรีแมกซ์ (Varimax)

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบความยึดมั่นผูกพันในกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียง ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1. เพื่อนร่วมงานและบรรยากาศในการทำงาน สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 14.57 ประกอบด้วย 13 ตัวบ่งชี้
2. สิทธิประโยชน์เกี่ยวกับดูแลและสวัสดิการ สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 10.72 ประกอบด้วย 9 ตัวบ่งชี้
3. ความภาคภูมิใจต่อองค์กร สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 9.56 ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้
4. โอกาสก้าวหน้าในงาน สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 9.42 ประกอบด้วย 9 ตัวบ่งชี้
5. ภาวะผู้นำทางการพยาบาล สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 8.83 ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้
6. การยอมรับจากองค์กร สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 8.19 ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้
7. วัฒนธรรมองค์กร สามารถอธิบายความแปรปรวนได้ร้อยละ 7.67 ประกอบด้วย 7 ตัวบ่งชี้

ผลการวิจัย สามารถใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารทางการพยาบาล เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและปรับปรุงระบบการบริหารจัดการบุคลากรให้เกิดความยึดมั่นผูกพันในกลุ่มงานการพยาบาลอย่างเหมาะสม

49910171: MAJOR: NURSING ADMINISTRATION; M.N.S. (NURSING ADMINISTRATION)

KEYWORDS: COMMITMENT/ PROFESSIONAL NURSE/ COMMUNITY HOSPITALS

PRISANA AKARATANAPOL: FACTOR ANALYSIS OF COMMITMENT IN NURSING DEPARTMENT OF COMMUNITY HOSPITALS AT EASTERN REGION OF THAILAND. ADVISORY COMMITTEE: WICHITPORN LAUSUWANAGOON, Ed. D., RANA PONGRUENGPHANT, Ph.D. 150 P. 2008.

The purpose of this research was to study the factors of commitment in nursing department and the items which described those major factors of community hospitals at eastern region of Thailand. The sample consisted of 310 professional nurses in community hospitals at eastern region of Thailand, who had at least five years of experience and were selected using multistage sampling technic. The research instrument was 7 rating scale questionnaires that consisted of 63 items and acceptable content validity by the panel of experts. Cronbach's alpha coefficient was .96. Data was analyzed using mean, standard deviation, and percentage. Correlation coefficient among 63 factors was calculated using correlation matrix of 63 x 63. Factor analyzed was performed through principal component analysis with orthogonal rotation and varimax method.

The research findings shown that the factors of commitment in nursing department consisted of 7 factors were as follows:

1. Work group and work climate described by 13 items and accounted for 14.57 percents of variance.
2. Compensation and benefit described by 9 items and accounted for 10.72 percents of variance.
3. Loyalty described by 7 items and accounted for 9.56 percents of variance.
4. Opportunity for work advancement described by 9 items and accounted for 9.42 percents of variance.
5. Role of leadership described by 7 items and accounted for 8.83 percents of variance.
6. Recognition described by 7 items and accounted for 8.19 percents of variance.
7. Organization culture described by 7 items and accounted for 7.67 percents of variance.

The researfh finding can be used as a guideline for planning and modifying human resource management system to develop commitment among nurses of nursing department.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์การวิจัย.....	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
ขอบเขตการวิจัย.....	5
ข้อดกกลงเบื้องต้น.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....	10
หน้าที่ความรับผิดชอบของโรงพยาบาลชุมชน.....	11
โครงสร้างการแบ่งงาน โรงพยาบาลชุมชน.....	11
กลุ่มงานการพยาบาล.....	13
ความยึดมั่นผูกพันในกลุ่มงานการพยาบาล.....	15
ความหมายของความยึดมั่นผูกพัน.....	15
ทฤษฎีของความยึดมั่นผูกพัน.....	16
การวิเคราะห์องค์ประกอบความยึดมั่นผูกพัน.....	19
การวิเคราะห์องค์ประกอบ.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	44
3.1	44
3.1.1	44
3.1.2	46
3.1.3	46
3.1.4	47
3.1.5	47
3.1.6	49
3.1.7	50
3.1.8	53
3.1.9	53
4	56
4.1	57
4.2	60
4.3	65
5	80
5.1	81
5.2	84
5.3	92
5.4	92
บรรณานุกรม	93

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก.....	i i i
ภาคผนวก ก รายนามของผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมภาษณ์ และหนังสือขอความอนุเคราะห์ ขอสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	112
ภาคผนวก ข รายนามของผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย และหนังสือ ขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	116
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพ เครื่องมือการวิจัย.....	120
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	122
ภาคผนวก จ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	125
ภาคผนวก ฉ ผลการวิเคราะห์ห้อยค์ประกอบ.....	137
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	150

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 การวิเคราะห์องค์ประกอบความยึดมั่นผูกพัน.....	26
2 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มได้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียง...	49
3 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความยึดมั่นผูกพันในกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียง ในการทดลองใช้เครื่องมือ.....	52
4 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษาสูงสุด ประสบการณ์การทำงาน ตำแหน่งหน้าที่ หน่วยงานที่ปฏิบัติงาน ในปัจจุบัน และ ขนาดของ โรงพยาบาล.....	57
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความสำคัญ ของตัวบ่งชี้ความยึดมั่นผูกพัน ในกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียงเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปน้อย.....	60
6 แสดงค่า KMO (Kaiser-Meyer-Olkin) และการทดสอบบาร์ทเล็ต (Bartlett's Test of Sphericity).....	66
7 ค่าไอเกน (Eigen Values) ร้อยละของความแปรปรวน (% of Variance) และ ร้อยละสะสมของความแปรปรวน (% Cumulative of Variance) เมื่อหมุนแกนแล้ว ขององค์ประกอบความยึดมั่นผูกพันในกลุ่มงานการพยาบาล โรงพยาบาลชุมชน ภาคตะวันออกเฉียง.....	67
8 เมทริกซ์น้ำหนักของตัวบ่งชี้ในแต่ละองค์ประกอบหลังจากการหมุนแกน (Rotated Component Matrix) โดยการหมุนแกนแบบออร์โธโกนอล (Orthogonal) ด้วยวิธีแวนิแมกซ์ (Varimax).....	68
9 องค์ประกอบที่ 1 เพื่อนร่วมงานและบรรยากาศในการทำงาน.....	71
10 องค์ประกอบที่ 2 สิทธิประโยชน์เกี่ยวกับและสวัสดิการ.....	72
11 องค์ประกอบที่ 3 ความภักดีต่อกลุ่มงาน.....	73
12 องค์ประกอบที่ 4 โอกาสก้าวหน้าในงาน.....	74
13 องค์ประกอบที่ 5 ภาวะผู้นำทางการพยาบาล.....	75
14 องค์ประกอบที่ 6 การยอมรับจากองค์กร.....	76
15 องค์ประกอบที่ 7 วัฒนธรรมองค์กร.....	77

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
16 ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับเตรียมการสัมมนา.....	115
17 ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิในการสัมมนา.....	113
18 ราชานามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย.....	117
19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวบ่งชี้.....	138

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	9
2 แสดงการจับกลุ่มองค์ประกอบพื้นฐานเป็นองค์ประกอบที่ได้จากการวิเคราะห์ทางสถิติ	78

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University